

Lees je mee?

**Mijn hart,
voor altijd van jou**

**werkbladen
om methodisch en
thematisch te werken
aan leesbeleving**

© 2020 De Stiep *Educatief*

Werkbladen bij
een makkelijk leesboek van
De Stiep *Educatief*. Met dank
aan Alie Zwinderman en het
Bondgenootschap voor een
Geletterd Drenthe.

Niets uit deze uitgave mag
gekopieerd worden zonder
uitdrukkelijke goedkeuring
van de uitgever.

Besteladres
De Stiep *Educatief*
Oranjelaan 16 3235 SV Rockanje
t (0181) 404782
e bestel@stiep-educatief.nl
i www.stiep-educatief.nl

Ria van Adrichem
Itie van den Berg
Leonie van de Wetering

De Stiep Educatief

1 Het graf van Jans

Vaak droomt Martha over Jans. Ze kan niet geloven dat hij echt dood is. Is er ergens een graf van Jans? Martha wil dat uitzoeken.

Martha wil uitzoeken waar Jans begraven is.

Waarom wil ze dat, denk je?

2 Een vader die er niet is

Alie groeit op met haar moeder en haar opa en oma.

Niemand praat ooit over haar vader.

Hoe komt het dat Martha en opa en oma niet over Jans praten?

3 Een laatste teken van Jans

Na de dood van Martha in 2002 krijgt Alie alle spullen van haar moeder.

Hierbij zijn ook veel brieven die Martha en Jans aan elkaar geschreven hebben.

Ook de briefjes op wc-papier uit de gevangenis in Assen. In 2009 wordt Alie gebeld.

In Duitsland hebben onderzoekers nog meer spullen van haar vader gevonden.

Mapjes, foto's, een dagboekje en een zelfgemaakt schaakbordje.

Bewaar jij spullen van iemand die overleden is?

Wat zijn het voor spullen?

Waarom bewaar je ze?

4 In een oorlog zijn veel mensen bang.

Martha weet niet wie ze kan vertrouwen.
Martha heeft een vreselijke hekel aan NSB-ers.
Het zijn landverraders en die vindt ze erger dan de bezetters.
Ze verraden zelfs hun eigen burens en vrienden. (bladzij 30.)

**Begrijp je de angst van Martha?
Hoe komt het dat mensen hun burens en vrienden verraden?**

5 Praten over oorlog en verzet

Alie vertelt op scholen het verhaal van haar ouders. Ze doet dit de laatste jaren samen met Lenie Degen.
Lenie is de kleindochter van de NSB-burgemeester.
Jans luisterde deze burgemeester af. Daarmee heeft hij vele mensen het leven gered. Uiteindelijk kostte het hem zijn eigen leven.
Niemand weet precies hoe het gegaan is op 13 januari 1945.
Zeker is dat de burgemeester niets heeft kunnen of willen doen om Jans te redden.
Dat blijft moeilijk.

foto: Jaspas Moulijn

**Alie vertelt samen met de kleindochter van de NSB-burgemeester
op scholen over de oorlog.
Hoe vind je dat?**

6 Een gedenksteen

Jans heeft door zijn verzet veel mensenleed voorkomen.

Dat staat op de steen in Sleen.

Kinderen van de school uit Sleen gaan voor het monument zorgen.

Vind je zo'n gedenksteen belangrijk?

Waarom wel, of waarom niet?

En voor wie is het belangrijk?

7 Herdenken

Op 4 mei denken we allemaal na over oorlog. Over mensen die hun leven hebben gegeven. En we denken na over vrijheid.

Je hebt het verhaal gelezen van Jans en Martha in de oorlog.

Je hebt nagedacht over het verhaal.

Wat vind je van herdenken op 4 mei?

Hier lees je hoe Alie het beleeft.

1 Alie vertelt:

Mijn moeder en ook de ouders van mijn vader wilden weten waar mijn vader begraven lag. Het kostte heel veel tijd en moeite om zijn graf te vinden.

Eindelijk vonden ze hem in een graf in oost-Duitsland..Na 4 jaar kwam zijn lichaam naar Nederland.

In mei 1949 werd mijn vader opnieuw begraven. Nu in Gieten. Naast zijn broer Roelof. Het voelde of mijn vader thuis was gekomen.

2 Alie:

Het was te moeilijk voor mijn moeder. Al die herinneringen deden haar zoveel pijn. Vooral in de maand mei was mijn moeder altijd stil en verdrietig. Niemand praatte over mijn vader, maar toch voelde ik dat hij er was.

3 Alie:

Toen ik de afgepakte, persoonlijke spullen van mijn vader en de mapjes kreeg, heb ik eraan geroken. Dit is het laatste van mijn vader wat ik heb, dacht ik. Het raakte me diep.

4 Alie:

Toen Lenie me schreef, dacht ik: 'Wat moedig'. 'Geef me tijd', schreef ik terug. Na vier jaar durfde ik een gesprek met Lenie aan. Het klikte. Wij vertellen ieder ons eigen verhaal. Lenie over de foute keuze van haar opa voor de NSB en ik over het verzet van mijn vader.

5 Alie:

Ik ben heel blij met deze gedenksteen. Mijn vader heeft daar nu zijn eigen plekje. Hij koos voor het verzet en daar ben ik zó ontzettend trots op. En wat zou vader trots zijn op mij omdat ik nog steeds zijn boodschap vertel: Dit werk moet gedaan worden.

6 Alie:

Iemand vroeg weleens aan mijn moeder: 'Wat zou je doen als je dochter in het verzet wil gaan?' Mijn moeder zei toen: 'Ik vraag haar of ze heel voorzichtig wil zijn. Maar ik zou niet zeggen dat ze het niet mag doen. Ik zou haar steunen. Net zoals ik Jans altijd gesteund heb. Want dit werk moet gewoon gebeuren.' En dat moet iedereen weten, ook jongeren. Daarom is herdenken zo belangrijk.